

О.Ф. Аксьонова, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

Д.О. Торяник, канд. физ.-мат. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ДОСВІД РЕАЛІЗАЦІЇ МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ ЗВ'ЯЗКІВ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА ХАРЧОВИХ ВИРОБНИЦТВ»

Міждисциплінарні зв'язки є відображенням інтеграційних процесів, що відбуваються сьогодні в усіх галузях суспільства. Вони відіграють ключову роль у підвищенні практичної та науково-теоретичної підготовки студентів, основною метою якої є оволодіння студентами узагальненим характером пізнавальної діяльності. У процесі навчання студенти вивчають велику кількість різних дисциплін (як фундаментальних, так і прикладних), що формують різні знання та вміння і повинні сприйматися як єдиний взаємопов'язаний процес.

Вивченню та дослідженню проблеми міждисциплінарних зв'язків приділяли увагу багато вітчизняних та зарубіжних педагогів-новаторів, а саме: Чабанський Ю.К., Батищев С.Я., Єрьомкін А.І., Корошов В.І., Сорокін М.О. та ін.

Дисципліна «Екологічна оцінка харчових виробництв» викладається для студентів за спеціальністю «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за спеціалізаціями: «Управління безпечністю та якістю товарів» та «Організація оптової, роздрібно торгівлі та біржової діяльності». Студенти третього курсу, для яких викладається дисципліна мають значну підготовку з хімії, фізики, біохімії, екології та математики. Але в ході проведення лекцій та практичних занять з'ясувалося, що засвоєння матеріалу відбувається краще, коли застосовується практика використання міждисциплінарних зв'язків.

Прикладом використання міждисциплінарних зв'язків можуть бути умови деяких завдань, які студенти отримують під час проведення практичних робіт із дисципліни. Наприклад, у ході практичних робіт, які стосуються теми «Особливості складу і досконалі способи системи стічних вод харчових виробництв» студенти користуються теоретичним матеріалом із хімії, що був засвоєний ще на першому курсі. А саме поняттями «гідроліз», «катіонний та аніонний склад», «якісний та кількісний аналіз (органічний, неорганічний)». На практичних заняттях із прикладних

дисциплін студенти розуміють, яке сильне значення має теоретичний матеріал із фундаментальних дисциплін і першочерговою задачею викладача є проведення міждисциплінарних зв'язків між математикою, хімією, фізикою та прикладними дисциплінами.

Міждисциплінарні зв'язки з ІТ-дисциплінами дозволяють застосовувати належним чином програмні пакети, за допомогою яких, наприклад, будуються технологічні схеми водопідготовки та кондиціонування води на підприємствах харчової галузі.

Як приклад взаємозв'язку із соціальними дисциплінами можна привести приклад екологічного маркетингу – це ще один з інноваційних підходів, який прийшов до нас з Європи. Екологічний маркетинг поєднує в собі маркетингові підходи до екології в цілому і зокрема до екології харчових виробництв.

Європейський досвід показує, що під час підготовки бакалаврів зі спеціальності «Нутріціологія» в Університеті Гогенгейма (Німеччина) від 30 до 40% від загальної кількості навчального часу відводиться саме на вивчення фундаментальних дисциплін. Решта – на вивчення дисциплін спеціальних, але таких, які є логічним продовженням фундаментальних дисциплін. Досвід встановлення міждисциплінарних зв'язків вже давно увійшов у європейську освітню практику. Ці тенденції чітко спостерігаються під час розгляду вимог щодо участі студентів у програмах Еразмус. Одна з основних вимог – якісна фундаментальна підготовка студентів.

Викладачі, що працюють на не фахових кафедрах (хімії, фізики, вищої математики) відзначають, що студенти першого курсу не завжди розуміють необхідність якомога глибшого вивчення теоретичного матеріалу. Тож використання під час викладання дисципліни «Екологічна оцінка харчових виробництв» практики відтворення міждисциплінарних зв'язків, на наш погляд, може стати інструментом, що збільшить мотивацію студентів у вивченні не тільки фахових дисциплін, які стануть їм у пригоді, як майбутнім товарознавцям, а й комплексу спеціальних дисциплін, таких як хімія, математика, біохімія, екологія.

Досягнення високого рівня професіоналізму майбутніх фахівців, які працюватимуть у харчовій галузі, можливе за умови відповідної фундаментальної підготовки. Тому перед викладачами виникає необхідність пошуку нових технологій підготовки майбутніх фахівців. Одним з таких інструментів є педагогічна технологія, яка базується на ефективній реалізації міждисциплінарних зв'язків у навчально-виховному процесі.